

SEPTEMBER
 16 S. K. - Kornelji
 17 O. R. - sv. Franč.
 18 P. K. - J. K.
 19 S. K. - Januarij
 20 N. I. - pobnik.
 21 P. Matevž
 22 T. Tomaž VII.
 23 S. Tekla
 24 O. Mat. B. - Usmil.
 25 P. Kneža
 26 S. Ciprijan in Jst.
 27 N. I. - pobnik.
 28 P. Venceslav
 29 T. Mihael
 30 S. Jeronij

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO, IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V Z EDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

ŠTEV. (NO.) 187,

CHICAGO, ILL., TOREK, 22. SEPTMBRA — TUESDAY, SEPTEMBER 22, 1936

LETNIK (VOL.) XLV

NAJSTAREJŠI
 IN NAJBOLJ
 PRILJUBLJEN
 SLOVENSKI
 LIST V
 ZDRUŽENIH
 DRŽAVAH
 AMERIŠKIH.

Odločilni spopadi okrog Madrida-Liga pod vplivom Italije

Uporniške čete z vso silo pritiskajo na Madrid. — Fašisti skušajo rešiti svoje tovariše, zaprte v trdnjavi Alcazar. — Vlada deloma razstrelila to trdnjavo, vendar ni zlomila odpora obleganca. — Zahteva sindikalistov po preureditvi vlade propadla.

Gibraltar. — Verjetno je, da se bo tekom tega tedna začela reševati zagonetka, kdo bo zmagal v sedanji civilni vojni v Španiji, in da bo padla odločitev v doglednem času. Kakor se namreč vidi, je uporniško poveljstvo odločeno, da čim najhitreje napravi konec sedanjemu stanju in je zato z vso silo pritiskalo na Madrid. V štirih kolonah je tekom nedelje prodiralo fašistično uporniško vojaštvo proti prestolici. Vlade čete so se morale umikati pod njih pritiskom njih številne moči in omenjenega dne so fašisti napredovali za kaki dve milj na bojišču jugozapadno od Madrida. Tudi severno od Madrida se je bila ljuta bitka in, kakor govori poročilo upornikov, je padel v njih roke eden vodovodov, ki zalagajo prestolico z vodo.

Glavni cilj, ki ga imajo uporniki točasno pred očmi, je zavzetje mesta Toledo, jugozapadno od Madrida, s trdnjavo Alcazar, ki leži sredi tega mesta. Kakor je bilo zadnjič poročano, je poveljstvo vladne armade zagrozilo, da bo razstrelilo to trdnjavo, ako se ne bodo kadeti, ki so jo zasedli začetkom vojne, brez nadaljnega boja predali. Vlada je koncem preteklega tedna izpolnila svojo grožnjo, toda deloma. Eksplozija se je izvršila na enem koncu trdnjave, in sicer s tako silo, da je pretreslo in pokvarilo hiše skoraj po celem mestu Toledo, ki leži pod trdnjavo. Kakor pa kaže, upornikom, zaprtim v trdnjavi, ta eksplozija ni dosti škodovala. Bržkone so morali na kak način izvedeti načrt vlade in so tisti dal pravočasno izpraznili. Ko so namreč vladne čete pozneje naskočile razvaline, so naletele na tak odpor, da so se morale umakniti. Vlada se pripravila, da bo končno razstrelila celo trdnjavo; obotavljala pa se še vedno, da bi storila ta skrajni korak, in sicer zaradi žensk in otrok, ki so v uporniki zaprti v trdnjavi.

Med tem, ko se vršijo bitke na vseh frontah okrog Madrida, je pa v Madridu samem nastal spor med dvema strujama glede preureditve vladne oblike. Na vladi so sicer zdaj v pretežni večini skrajni radikalci, toda sindikalisti pa so v svoji zahtevi naleteli na odpor, in sicer celo od strani komunistov samih. Vlada je objavila, da se v tem času ne more baviti s preureditvijo vladne oblike, kajti za to ni primeren čas. Glavna zadeva, na katero morajo zdaj osredotočiti svojo pozornost, je vojna sa-

KOMUNIZEM NI DOBRODOŠEL
 Predsednik zanika, da išče komunistične glasove.
 Washington, D. C. — Iz Bele hiše je izšla preteklo soboto ostra izjava, v kateri se zaničujejo trditve, da predsednik Roosevelt skuša pridobiti komunistične glasove pri volitvah, kot zlobno obrekovanje. Izjava pravi, da neki prosluli lastnik časopisov slika predsednika, da mirno sprejema podporo inozemskih organizacij, ki so sovražne ameriški vladni obliki. Ti zlobni članki nimajo drugega namena, kakor da zaslepijo ameriško ljudstvo, da bi se njega očmi odvrnile od resničnih in pravih vprašanj, ki se točasno rešujejo. Izjava je bila naperjena predvsem proti Hearstovim časopisom.

ROOSEVELTA POTREBUJE AMERIKA
 Omaha, Nebr. — Po poletnih počitnicah, ki jih je preživel v Wisconsinu, se je senator G. W. Norris vrnil semkam v svoje domaćo državo pretekli petek. Imel je ob tej priliki govor, v katerem je povdaril, da je ponovna izvolitev predsednika Roosevelta neobhodno potrebna, ako hočemo rešiti našo deželo nevarnosti boljše vladne in končnega diktatorstva. Ožigosal je tudi Rooseveltove nasprotnike, češ, da jim ni za drugo, kakor, da rešijo svoje dividende, svoj dobiček, katerega delajo s pomočjo svoje ekonomske oblasti, in da ljudem mečejo le pesek v oči.

OBRAVNANA PROTI ZINTEKU
 Chicago, Ill. — Ta ponedeljek se je vršila na kriminalnem sodišču predhodna obravnava proti F. V. Zintaku, klerku okrajnega sodišča, o katerem je bilo zadnji teden poročano, da je obdolžen poneverjenja \$22,560. Pretekli petek se je Zintak pojavil sodišču, a je bil takoj zopet prost, ko je položil varščino za \$25,000. Ob tej priliki se je izjavil, da mu o primanjkljaju v njegovem uradu ni nič znanega kakor le toliko, kar je čital v časopisju.

ŠE ENA UNIJA ZA LEWISA
 Colorado Springs, Colo. — Mednarodna tipografska unija je na svoji konvenciji pretekli petek sklenila, da se bo pridružila Lewisovemu odboru za industrijsko organizacijo, in je obenem obsodila odbor delavske federacije, da ni imel pravice, izreči suspendacijo nad Lewisom.

PRIZADEVA-NJA NEMČIJE

Nemčija si skuša pridobiti jugovzhodno Evropo.
 Berlin, Nemčija. — Nazijska vlada si prizadeva, da odtrga jugovzhodno Evropo izpod vpliva Francije in jo pridobi v svoj tabor. Točasno je tamkaj na potovanju nemški zun. minister von Neurath, ki je odšel sicer na Ogrsko, a njegov glavni cilj je, da pride do razgovorov z Jugoslavijo. Na Jugoslavijo ima Nemčija v prvi vrsti obrnjene oči. Pred kratkim jo je obiskal H. Schacht, načelnik nemške državne banke; točasno je tamkaj na počitnicah sestra kanclerja Hitlerja, in sicer v Dalmaciji. Povrhu vsega pa zdaj še Neurath poskuša svojo srečo.

UGIBANJE GLEDE BODOČE VLADE

Washington, D. C. — Iz vladnih krogov se čujejo vesti, da namerava predsednik v svoji bodoči vladi ponuditi mesto zakladniškega tajnika michiganskem senatorju J. V. Couzensu; to mesto opravlja zdaj Morgenstau. Couzens je bil pri primarnih volitvah pretekli teden pobit, ko je kandidiral za ponovno senatorsko mesto, in sicer na republikanskem tiketu. Kljub temu, da je republikanec, je Couzens nedavno podal izjavo, da bo podpiral Roosevelta, in ta izjava je brez dvoma povzročila, da je bil poražen. Dobil pa je vendar nad 190,000 glasov in zato je pričakovati, da bo pri volitvah v novembru pridobil te svoje pristaše, da bodo volili za Roosevelta, za kar utegne dobiti mesto v vladi.

ANGLEŽI NE MARAJO V VOJAKE

London, Anglija. — Pred par tedni je vlada razpisala mobilizacijo prostovoljcev za armado. Pričakovala je, da se jih bo prijavilo 17,000, v resnici pa se jih je vpisalo celih — 286 mož.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

ORKAN DIVJAL PO VZHODU

New York, N. Y. — Strahovit tropični orkan je pretekli petek zvečer in v soboto zjutraj razsajal po vzhodnih državah, zlasti ob obrežju Atlantika. Ponekod je dosegel vihar hitrost do 100 milj na uho. Poleg ogromne materialne škode je orkan povzročil tudi smrt do 50 osebam.

KRIŽEM SVETA

Berlin, Nemčija. — Hitler je ta ponedeljek ponovil svoj govor, ki ga je imel v soboto teden v Nürnbergu. Da je imel vsakdo priliko slišati ta govor, je bilo ukazano, da se mora za časa govora vse delo ukiniti in se mora delavstvo v tovarnah zbrati okrog radio.

Madrid, Španija. — Žrtev sedanje civilne vojne je postal pretekli teden tudi sodnik Kristofa Kolumba, vojvoda Veragua, katerega družinsko ime je Cristobal Colon. Njegovo in njegovega polbrata truplo so našli ustreljeni blizu drug drugega.

London, Anglija. — Tukajšnja vlada je razposlala velesilem ponovno povabilo, da se skliče lokarnska konferenca. Vse predpriprave za to konferenco pa se bodo vodile tajno, ker je izrazil Hitler tako željo.

MESTO NIMA SREČE Z ŽUPANI

Pensacola, Fla. — Tukajšnji župan, H. C. Armstrong, je bil izvoljen od demokratov, toda zadnje tedne je uskočil k republikancem in pričel agitirati za Londona. Mestni odbor ga je vsled tega na seji pretekli petek odstavil in imenoval na njegovo mesto nekega W. L. Moyerja. Tega novega župana pa je mesto izgubilo, ko je bil v uradu komaj eno uro. Mož je bil star 70 let in ga je zadela srčna kap kmalu potem, ko je zagotovil mestnemu odboru, da je odločen demokrat. Odboru ni zato kazalo drugega, kakor, da ponovno namesti Armstronga, dokler ne dobi na njegovo mesto kakega drugega sposobnega moža.

MALE DRŽAVE SE UPIRAJO

Velesile pripravljene, da ne dovolijo Abesiniji zastopstva v Ligi. — Male države protestirajo.

Zeneva, Švica. — Črna Abesinija še vedno straši Ligo narodov in povzroča v njej nevarno notranje prepire. Ta ponedeljek se je celokupna Liga ponovno zbrala k zasedanju in spor je nastal glede tega, ali naj se dovoli tudi abesinskemu delegatu, da bo smel sedeti v zborovanju med zastopniki drugih držav. Koncem tedna je imel svet Lige narodov nekako predpripravo za to glavno zasedanje in pri tem je med velesilami prevladovalo mnenje, naj bi se abesinski delegat ne pripustil k zborovanju. K temu sklepu so prišle velesile pod pritiskom Mussolinija; ta je namreč zagrozil, da Italija ne bo poslala svojega delegata, ako bo abesinski tamkaj navzoč.

Z ogorčenjem pa so nastopile proti tej nameri male države, češ, da bi s tem Liga javno priznala Abesinijo kot italijansko last. Na enak način bi v bodoče velike države lahko brez ovire podjarmljale manjše narode, ker bi se jim ne bilo ničesar bati od strani Lige. Tega se ne sme dovoliti, pravijo male države, četudi je sodelovanje Italije točasno potrebno za vzdrževanje miru.

DOKAZATI HOTELA, DA NI PRENEUMNA

Chicago, Ill. — 31 letni Mrs. Betty Du Ross je njen mož med preprirom dejal, da je preneumna, da bi izvršila samomor. Pretekli petek se je ženska borila s smrtjo v okrajni bolnici, kamor so jo prepeljali, ko je zavžila večjo množino nekih strupenih kroglic. Policija je poiskala moža, ki je izginil od doma, 1848 Lincoln ave., potem, ko ji je med preprirom dejal, naj gre, ako ima korajžo, kupit strup in si vzame življenje. Ko se je vrnil domov, je našel žensko bolno, a je takoj zopet odšel, ne, da bi ji nudi kaj pomoči.

Iz Jugoslavije.

Velika požarna katastrofa v Notranjih gorinah pri Brezovici, kjer je ogenj uničil več poslopij. Zgorel je tudi cerkveni stolp in je škoda velika. — Smrtna kosa. — Še druge novice iz starega kraja.

Notranje gorice v objemu plamenov

Ljubljana, 5. sept. — V večerajšnjem popoldnevu je vvaščane iz Notranjih goric blizu Brezovice nenadoma obiskala najhujša nesreča. Kmalu popoldne je planil po vasi klic da gori. Vse kar je bilo v hišah je pohitelo ven in že so videli, kako so velikanski plameni objemali kozolec, in pod, last posestnika Jožeta Sojerja, ki je stal neposredno v bližini cerkve. Nesrečno naključje je hotelo, da je prav tedaj vlek močan jug, ki je razpihal gorečo slamo in seno in kar goreče snopiče nosil vsenaokoli. Goreča slama je padala in zažigala. Vsa vas je bila nenadno v taki nevarnosti, da so morali brez premišljevanja spravljati iz svojih hiš vse in zraven nositi vodo, da so polivali stene. Bližskovito se je ogenj širil od gorečega poda na levo k ostalim kozolcem, na desno k cerkvi in z vetrom od juga proti hribu, na katerem je posejana vasica. Na cerkvi se je vnel zvonik. Od vrha navzdol je gorel kakor sveča. Zbegani vvaščani so hiteli pospravljati iz cerkve vse vrednosti, nekateri so se pa splazili na streho in začeli gasiti zvonik. Skoraj bi prišlo do težke nesreče, ker se je nenadno utrgal z vrha zvonika železni križ. Ta čas pa so bili že na kraju požara ljubljanski gasilci, z njimi pa sosednji Vnanjegoričani in Brezovčani s svojo motoriko. Tem se je posrečilo, da so cerkev rešili. Ekspozit pisatelj Jalen je med ognjem naglo odnesel iz cerkve kelih in monštranco, pri tem se mu je vnel rokav suknjiča.

Veter je zanesel ogorke v vev in skedenj posestnika Lojzeta Sojerja, p. d. Višerja, daleč na drugi konec vasi in domači so komaj še utegnili rešiti živino in prašiče, ostalo je pa zgorelo z enim vozom, senom, slamo; močno je bil ožgan tudi en prašič. Gasilec, ki so prihitali poleg domačih na pomoč še iz desetih vasi in iz Ljubljane, ni preostajalo drugega, kot da so se omejili na omejevanje požara in je bila že davno polnoč preč, ko so zadnji gasilci zapustili pogorišče.

Škoda, katero je povzročil požar je cenjena na okroglo 800.000 Din. Skupno je zgorelo 10 stavb in sicer trije vezani kozolci, 4 skedenji, ena stanovanjska hiša, dva hleva in vrhni del zvonika. Najbolj je prizadet posestnik Jože Sojer, kateremu sta zgorela dva poda, dve šupi, mlatilnica, velik vezan kozolec, pet vagonov sena in slame, trije vozovi in čistilnik za žito. Lojzetu Sojerju je zgorelo gospodarsko

poslopje s šupo, hlev seno in slama. Keniku Martinu pod, del gospodarskega poslopja in seno. Cerkvni zvonik bodo morali obnoviti in ves zgornji del na novo podzidati. Uničena je mežnarja in cerkovniku je zgorelo vse, pohištvo in obleke, razun enega voza in živine. Jakubu Kušarju je zgorel velik vezan kozolec nabasan s senom, 2000 kg ovsa in kozolec s tremi štanti, ki je bil ves napolnjen z ovsom. Poleg teh so oškodovani še nekateri drugi katerim so se že v nemale hiše, pa so jih gasilci pravočasno rešili.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrla Marija Wernig, žena dolgoletnega stavca v Jugoslovanski tiskarni. — V Šmarjeti pri Rimskih Toplicah je umrl Franc Kolkalj, višji železniški inšpektor v pokouju in posestnik. — V celjski bolnici je umrl Viljem Planinc, uradnik tvrdke Werten star 38 let.

Prihranke je zakopal

V Viteševcu je kmet Spasič iz strahu pred tatovi zakopal na svoji njeni vse svoje prihranke v znesku nad 10.000 Din. Pred kratkim je nameraval dokupiti nekaj sveta in se je odpravil, da denar izkoplje, denarja pa ni bilo več. Nekdo ga je opazoval ko je denar zakopal, potem šel in ga izkopal.

Vlomi na deželi

V Jaršah pri Domžalah so neznanji vlomilci obiskali stanovanje delavca Matije Borštarnarja ter odnesli njemu, otrokom in njegovi ženi vso obleko. Ker je mož brez zaslužka, je to za celo družino hud udarec. — Isto noč so skušali vlomiti tudi pri posestniku Mihaelu Kralju, pa so bili pregnani, potem, ko so že izruvali mrežo v oknu. — Vlomljenje je bilo tudi v župnišče na Dobravi ravno ko župnika Roglja ni bilo doma. Odnegli so zlato uro in dva talarja, za spomin pa pustili britev in dve sekiri.

Zanimiv slučaj
 V Ljudskem vrtu v Mariboru stoji breza, ki na čuden način privlačuje strelo. Samo letos je že trikrat tresčilo v to drevo in v prejšnjih letih je strela večkrat oplazila to drevo, da je od tega že zelo okleščeno in olupljeno. Zanimivo je to, da je v bližini več višjih dreves in tudi strelvoudov, pa si blisk kljub temu vedno izbira brezo.

V vsako slovensko katoliško družino slovenski katoliški dnevnik "Am. Slovenec!"

Oddelek japonske kavalrije, ko se vežba za velike manevre, ki jih bo imela japonska armada v oktobru. V ospredju (s črno čepico) je najmlajši brat cesarja Hirohito, princ Mikasa.

USODNA ŽENA

Ivan Slivnik.

Minute so tekle. Beatrika je sedela v mučni napetosti in čakala. Zaman! Tedaj je drhteče zasopla in vzdignila oči, da bi opalila z enim tistih čarobnih pogledov, ki je bila že tolikrat preizkusila njihovo moč. Toda videla je, da je njegov obraz kakor okamenel in njegov pogled pobešen. Upirala ga je v prstan na svoji roki. Toda ona se ni menila za prstan, videla je zgolj okameneli obraz.

"Viktor!"

S sladkim, omamnim glasom je zaklicala njegovo ime. Sunkoma se je zdrznil iz svoje pozabe.

"Oprosti, Beatrika, nekam raztresen sem nocoj. O čem sva pravkar govorila?"

Skočila je na noge, se sklonila čezenj ter ga prijelja za ramena. Nekaj ji je govorilo, da je ves trud zaman, ako ga v tej uri ne pripravi do jasne besede.

"Grdi, hudobni Viktor! Res si negalanten, da pošiljaš svoje misli proč od mene," ga je pokarala z nežnim glasom.

Sleherna njena žilica je trepetala od nestrpnosti. Tesno se je prižela k njemu. Viktorju se je zdelo, kakor bi ga zadrževala v zanko. Vstal je, planil kvišku. Ker se Beatrika ni odmeknila, je omahnila nazaj, in padla bi bila, da je ni prestregel v roke. V tem nevarnem trenutku pa je vstopila, kakor na dano znamenje, gospa Sibila. Beatrika je slonela, kakor da se ne more več obvladati, z glavo na Viktorjevih prsni in mu z rotoččo nežnostjo zrla v obraz.

Položaj je bil očitno sumljiv; gospa Sibila je menila, da je prišla baš v pravem trenutku, ko je treba dati zaročencema le še materinski blagoslov.

Naglo je stopila k njima: "Viktor — Beatrika, ali vidim prav?" je vzkliknila napol prestrašeno, napol veselo.

Viktorju je bil trenotek strahovito mučen. Vedel je, s kolikšnim upom in pričakovanjem gledata nanj obe dami, in ta zavest ga je kar ohromila v prvem trenutku. Toda čutil je, da ga reši iz nastavljen mreže le še odločen napor. Z nežnostjo in rahločutjem je bil brezpogojno izgnjen. Čutil je, kako se stiska Beatričino telo čedalje tesneje k njegovemu in kako vsa sili v njegovo naročje. Umekniti se pa ni mogel, ker mu je stal za hrbtom visok naslanjač.

Tedaj se je osrčil. Rahlo, a odločno je porinil gospodično od sebe ter jo potisnil na stol.

"Malo je manjkalo, da nisva padla, ker sva vstala hkrati," je dejal vljudno, a hladno in mirno. "Oprosti, Beatrika, da sem bil tako neroden."

Beatrika se ni mogla več premagati. Planila je spet na noge in se ihtje vrgla na materine prsi. Nato se je izrgala iz njenih rok ter naglo zbežala iz sobe.

Gospa Sibila je bila umna, izkušena žena. Kakor bi trenil, je pregledala položaj. Nedvomno je hotela Beatrika s preveliko burnostjo izsiliti odločitev, pa ji je izpodletelo.

"Storila je nerodnost, lotila se je pre-zgodaj," je dejala sama sebi ter poizkusila rešiti, kar morda še ni bilo izgubljeno. Maja je z glavo je pogledala za hčerjo.

"Kaj pa je z otrokom, Viktor? Ali sta se sprla?"

"Ne, Sibila, nisva se prepirla."

"Toda Beatrika je jokala. In tako razburjena je stekla iz sobe. Nekaj se je moralo zgoditi med vama."

Viktor je zmajal z glavo. "Motiš se, draga Sibila. Čebjlala sva povsem nedolžno in mirno. Seve, priznati moram, da sem bil nekam raztresen. Ona mi je očitala, da nisem galanten, in jaz sem se hotel zagovarjati. Pri tem sva vstala, menda obadva hkrati, in tako izgubila ravnotežje. Morda je nisem prestregel prav lahko — saj pa tudi nisem utegnil paziti! — in jo je kaj zabolelo. Ali pa je zajokala in zbežala v šali ter se kmalu spet vrne s smejočim obrazom."

Gospa Sibila mu je sedla nasproti.

"Ne, ne, Viktor — to ni bila šala. Beatrika je zelo občutljiva, kar se tiče tebe, to sem opazila že zdavnaj. Ti ji pomeniš toliko, kakor ji ni še nihče. In v taki mladi dekliški duši se gode včasih čudne stvari. Zdelo se mi je, da gojiš ti do Beatrike posebno pristranska čuvstva. Res, ko sem prejle stopila v sobo, sem menila, da vidim srečno dvojico. In — da povem po pravici — prav nič nisem bila iznenadena."

Inženjer se je ozrl na svoj prstan. Kamen je bil mlečen, ves skaljen. Zdaj je moral verjeti njegovi skrivnostni moči!

Globoko je zasopel ter si odel obraz s prisiljenim nasmeškom.

"Za Boga, draga Sibila, kako čudne misli strašijo po tvoji glavi! Beatrika in njen stric, stari Viktor — ne — povsem napak si ocenila najina čuvstva. Na take stvari misli Beatrika prav tako malo kakor jaz. Moja čuvstva do nje so samo očetovska. Ona si izbere lepega dne mladega, živahnega moža, ne strička-starine, ki jo je ujčkal otroka na kolenih," je rekel z dozdevno nedolžnostjo.

Toda gospa Sibila je bila trdovratna. S pretkanostjo je hotela srečno dovršiti, kaj je bila Beatrika pokvarila v svoji prena gli vnem.

"Jaz pa vendar mislim, da se motiš, ljubi svak. Beatrika je uganjala s tvojo sliko že vsa ta leta pravo malikovanje. Zelo, zelo se je navduševala zate."

Odmahnil je z roko. Ta igra mu je bila neizrekljivo mučna, ker je moral sam nastopiti v komediji, da je prihranil ženskama osramočenje. Toda moral je vztrajati, ako je hotel enkrat za vselej razbrisati položaj.

"To je pač tako pri mladih gospodičnah," je rekel malomarno. "Za nekaj se morajo navduševati v 'letih nerodnih' — ta za poročnika, ona za profesorja literature, tretja za starikevega strica."

"O, ti si zelo mlad in nevaren stric." Viktor je vstal. "Ljuba Sibila, v veliko ljubeznivost ti moram šteti, da me še vedno ne vržeš med staro železje. Beatrika pa stori to prav gotovo — ako ne danes, vsaj jutri ali pojutrišnjem. Bodi brez skrbi."

(Dalje)

Čitajte oglase in podpirajte tiste, ki podpirajo katoliški list "Amer. Slovenec!"

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Iveri.

Dobro jih plačujemo. Koga? Katere? S težkimi davki jih plačujemo, vlada, government jih nastavlja in dobro plačuje take, ki potem pridno podminirujejo to vlado, vsako stalno in kolikor toliko pravično vlado. Vsaka vlada mora sloneti na pravičnosti, pravičnost pa ima svojo korenino le v moralnih obveznostih človeka do človeka, in morala izhaja le iz vere, zveze človeka z Bogom, ako ne postane cunjata etična morala in brez notranje obveznosti. Ako pogostoma v praktičnem življenju ni pravičnosti, izvira vse to iz pomanjkanja vere. Objektivno pa je le ena vera, ki zasluži to ime, katoliška vera, dasi imajo tudi 'druge vere vsaj neko podlago za moralno ravnanje in dosledno za socialno pravičnost.

Zdaj pa pride mož, ki je predsednik vseučilišča v New-arku, in izjavi na nekem zboru tu v Koloradu in trdi, da "vera ali vsaj takozvane vere največ pripomorejo k razdrtijam v družbi." Da so razdrtije, tega nihče ne bo tajil, in lepo bi bilo, ko bi ne bilo toliko "ver," ampak trditve, da so izpodriniti snoh — vero, toraj tudi katoliško vero, in s tem se je ta mož, ki zavzema visoko mesto in je do bro po državi in davkih plačan, prav isto mesto, kakršno zastopa ruski komunizem, ko pravi, da je vera strup.

Ni prav nobenega dvoma, da se posebno pri nas v svobodni Ameriki "vera" pogostoma zlorablja, in vsakdo mora to razpiniti, ker tako nastanejo rozprtije in ribarije in preganjanja, ampak tega se ne more zabraniti pri človeških slabostih in strasteh, toda zanikati sploh veri vpliv na družbo, in vero celo dolžiti za razdore, je pristno komuni- stično delo, izvršeno od moža, ki je dobro od vladnih davkov plačan. In takih mož je na stotisoče. Ni čuda, da smo prav posebno zrelji za komunistično žetev.

Kamen se je odvalil. Zdi se, da je moral precejšen kamen ležati na srcih tistih, ki se za svoje srčne utehe ozirajo na pisatelja L. Adamiča, kakor se muslimani ozirajo proti Mekki. Hudo jim piše L. Adamič na dušo, ko udari po tem klerikalizmu, saj ta zlomek sedi na srcu in na duši kakor kaka trutamura. Pa je imel ta Adamič sestro, ki je bila — nuna, usmiljena sestra Manuela je bila, in do zdaj to ni šlo skupaj, ko je Mimi usmiljena sestra, Louis pa je hudo hud na tako klerikalno robo. Zdaj se je odvalil kamen, ker usmiljena sestra Manuela je postala zopet Mimi in se je poročila z inženir- cerkev se radi tega ne bo poudrila, in korak sestre Manuele utegne biti O.K., saj usmiljenke naredijo le neke začasne obljube in so svobodne. Ako je nekaj slin, ko pravi "Pros- sveta," da je "Mimi stara 25 let in zelo brhek dekleč," je to naravno, ko se je odvalil kamen, ta nunski kamen, in ko pove dalje da "ameriški listi pišejo, da je to dobra snov za roman, če jo hoče Adamič porabiti," je s tem povedal, da je v tem šmentanem klerikalizmu le tudi ne- kaj romantičnega, kar bolj vleče, kakor enomerno lajnjanje o tistem suhem materializmu in ateizmu. Ob splošni suhi pa de tupatam še kaka kapljica.

Poleg vašega naslova in imena je datum, kdaj vam naročina poteče. Obnovite naročnino pravočasno.

PISMO IZ DOMOVINE

PISMO O AKCIJI ZA SIROTIŠNICO NA DOLENJSKEM

Šmihel pri Novem mestu
Velednjeni gospod urednik "Slovenca"

Pretečeni teden je kupil odbor "bivše Tandlerjevo" posestvo ob Težkem potoku. Ako Vam ni še nihče poročal, hoste dobili v jubilejni knjižici natančnejša poročila.

Knjižica bo izšla nekako za praznik sv. Mihaela in Vam jo pošljemo takoj.

13. sept. bo v Novem mestu velik prosvetni tabor. Prišli bodo iz Beograda 4 ministri, med njimi g. dr. Korošec in dr. Mih. Krek. Odbor jih misli malo počastiti. — Nj. Vel. kraljico pričakujemo tudi ta mesec. 6. sept. bo na Krki v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralju Petra II. "Beneška noč", priredi Jadr. Straža, vse gratis. — Mlado in staro je na nogah. — 13. sept. po taboru bo zvečer na dvorišču kmetijske šole na Grmu mogoč- na igra "Hasanaginica" v korist sirotišnice.

Drugače pri nas lepo mirno, božji blagoslov spremlja one, ki so na krmilu. Kdor za Boga in Njegovo čast dela, tega Bog spremlja. Lepo nad vse lepo je bilo v Stični. Lepo, ljubko bo v Šmihelu. O tem prihodnjic, če Bog da, več.

Sprejmite, cenjeni gospod, iskreno zahvalo vseh naših sester, posebno še častite prednice Stanislave Babnik, dobre sestre Marte in vsega odbora. S hvaležnimi pozdravi po naši ljubi Gospe in izrazi velepoštovanja be- leži

Sestra Marija Angela Magaj d. N. D.

Opomba uredništva: — Zgoraj navedeni znesek je bil poslan po darovalcih samih direktno na svoje mesto v stari kraj. To lahko storijo tudi drugi in nam s tem prihranijo vpisavan- je in druge stroške pri pošiljanju darov v stari kraj. Naslov tega zavoda je: Samostan Notre Dame, Šmihel pri Novem mestu, Dravska, Jugoslavija.

Darovali so: Neimenovani \$100.; Neimenovana \$100.; Mary Zalar \$1; Cecilija Barborič \$1; Liza Sedmak 25c; Mary Saletnik 30c; Frančiška Janežič \$1; Mary Gnader 50c; M. Bojanc 25c. — Skupaj \$204.30.

V juliju lani se je gibanje začelo in lotos imajo naše vrle bivše gojenke in učenke za seboj uspehe, ki bi bili v čast in ponos strokovnim državnikom, kaj šele šibkim ženam in dekle- tom.

V avgustu je opravil odbor v samostanu krasno uspele tridnevne duhovne vaje. V septem- bru tik pred jubilejem so v narčtu duh, vaje za matere šmihel- ske župnije, da se dušno okrepe in potrdje za težko stanovsko de- lo. — Priložim Vam list "Križ" za mesec september, da boste iz- vedeli, kako namerava cerkev proslaviti našo petdesetletnico.

Društvo sv. Vida

štev. 25, K.S.K.J.
CLEVELAND, O.
Leto 1936.
Predsednik: Frank Habich, 6310 Carl Ave.
Tajnik: Anthony J. Fortuna, 1093 E. 64th Str.
Blagajnik: Anton Korošec, 1063 Addison Rd.
Zdravniki: Dr. J. M. Seliškar, Dr. M. J. Oman, Dr. L. J. Perme, Dr. A. J. Perko, Dr. A. Skur in Dr. F. J. Kern.
Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:30 popoldne. Asement se prične pobirati opoldne. Na domu tajnika pa vsakega 10. in 25. v mesecu.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša sloven- ska katoliška podporna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.
POSLUJE ŽE 42 LET.
Glavni urad v lastnem domu: 1004 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.
SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$3,500,000.00.
SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA NAD 100%.
K. S. K. Jednota ima do 35,000 članov in članic v odraslem in mladinskem oddelku.
SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 184.
Skupnih podor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega 42-letnega obstanka nad \$5,900,000.00.

GESLO K.S.K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM in NAROD!"

Če se hočeš zavarovati pri dobri, pošteni in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.
K. S. J. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 55. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruje se lahko za \$250.00; \$500.00; \$1000.00; 1500.00 in \$2000.00 posmrtnine.
V Mladinskem Oddelku K.S.K.J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B". Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim dnevom narašča. V slučaju smrti otroka zavarovane- ga v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovane- ga v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruje se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asement primerno nizek.

K. S. K. Jednota nudi članstvu štiri najmoderneje vrste zavaranja.
Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervno izplačano v gotovini.
Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih asementov. Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral (a) biti zavarovan (a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te močene in bogate podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, spadajočega k tej solventni katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 55. leta. — Za nadaljna pojasnila in navodila pošite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

ANGLEŠKI MOLITVENIKI

ki jih ima v zalogi Knjigarna Amerikanski Slovenec:

- THE CATHOLIC GIRL'S GUIDE. Usnje, zlata obreza.....\$2.25
- Usnje, rdeča obreza.....\$2.00
- COMMUNION PRAYERBOOKS. Trde platnice, zlata obreza.....\$1.00
- DEVOUT CHILD. Bele platnice in črne platnice..... 10c
- KEY OF HEAVEN. To je najbolj popularen angleški molitvenik v Ameriki. Fino vezan v košene biserne platnice, zlata omreza, v platnice znotraj vdelan biserni križec, stane.....\$2.75
- Fino usnje, vatrane platnice, zlata obreza, v platnice vdelan krasen biserni križec.....\$2.50
- Koščene platnice s sliko, zlata obreza.....\$1.75
- Fino usnje, zlata obreza.....\$1.50
- Fino usnje, lepo vezan.....\$1.00
- LITTLE COMMUNICANTS PRAYERBOOK. Platno vezane. 45c
- LITTLE CATHOLIC CHILDS PRAYERBOOK. Koščene plat- nice, zlata obreza.....\$2.00
- MANUAL OF DEVOTIONS. Usnje, zlata obreza.....\$2.50
- MY GOD & MY ALL. Molitvenik za otroke. Zlata obreza.....\$1.25
- VEST POCKET MANUAL. Usnje, zlata obreza.....\$1.00
- WITH JEZUS. Usnje, vatrane platnice. Zlata obreza.....\$1.00
- Koščene platnice s sliko. Zlata obreza.....\$1.25
- YOUNG MANS GUIDE. Usnje vezano, rdeča obreza.....\$2.00

Naročilom priložiti denar v gotovini ali Money Order in pošljite na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, : : Chicago, Illinois

TISKOVINE

vse vrste za društva, organizacije in posameznike izdeluje točno in lično naša tiskarna. — Prestavljamo iz slovenščine na angleško in obratno. Cene zmerne.

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST CERMAK ROAD, : : CHICAGO, ILLINOIS